

Διαγώνισμα

Ένα νέο «ιδανικό» ανυψώνεται, στις μέρες μας, από τις καρδιές των αγριεμένων ανθρώπων, των βαριεστημένων και βιαστικών της εποχής: *ζωή χωρίς εργασία*. Το γεγονός δεν είναι τυχαίο. Γεννήθηκε από την ανυποληψία¹ στην οποία έπεσε, για τον άνθρωπο του αιώνα μας, η εργασία, αφότου ο άνθρωπος έπαψε να έχει ευγενείς, γενικούς σκοπούς στη ζωή του και ξέπεσε στον ευδαιμονισμό.² Ο ευδαιμονισμός εμποδίζει να δεις τη ζωή σ' όλο το πλάτος και το βάθος της, ερεθίζει τον εγωισμό και εξογκώνει το παρόν, τη στιγμή, σε βάρος του παρελθόντος και του μέλλοντος.

Κι όμως η εργασία δεν ήταν πάντα ένα μέσο βιοπορισμού για τον άνθρωπο. Ήταν και μια βαθιά υπαρξιακή ανάγκη. Συνέβαλλε στην ισορροπία της ζωής, δείγμα σαφές του ενδιαφέροντός του για τον κόσμο και τιμή προς την αξία της ζωής, που δεν την περιφρονούσε, όπως συμβαίνει σήμερα. Σ' αυτό τον κόσμο ο άνθρωπος πλάστηκε ελεύθερος, αφού του δόθηκε η δυνατότητα να κινείται ανάμεσα στο καλό και στο κακό και να διαλέγει όχι μονάχα το «επιτήδειον»³ αλλά και το ευχάριστο για τη ζωή του. Ένα από τα όργανα αυτής της ελευθερίας ήταν κι η εργασία. Ήταν μια κίνηση επίμονη να αλλάξει τον κόσμο, να συντείνει στη μεταποίησή του, σύμφωνα με τη λαχάρα του τέλειου που εμψύχωνε και δραστηριοποιούσε τον άνθρωπο από καταβολής του...

Σήμερα όμως η αρχή της ήσσοнос προσπάθειας⁴ έχει γίνει κανόνας ζωής. Η εργασία, περιφρονημένη, έχει γίνει άχθος,⁵ κι όταν ο άνθρωπος αναγκάζεται από τη ζωή να την ασκήσει, δεν διαθέτει κανένα μεράκι, αφήνει έξω από την εργασία την προσωπικότητά του. Και τούτο, ακόμη και σε είδη εργασίας που η προσωπική σφραγίδα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο.

Αυτό το κατάντημα οφείλεται σε δυο λόγους. Τον ένα τον αναφέραμε: είναι η απουσία γενικών σκοπών της ζωής. Ο άλλος λόγος είναι η φύση της εργασίας που συμβαίνει μέσα στην απέραντη, διαρκώς επεκτεινόμενη ειδίκευση της εποχής, να γίνεται για τον άνθρωπο που την ασκεί ανούσια, χωρίς κανένα νόημα. Ο εργάτης ενός μεγάλου εργοστασίου που έχει αναλάβει να σφίγγει μια βίδα, εύκολα αποβλακώνεται και γίνεται έρμαιο προπαγάνδας κι απογοήτευσης. Αυτά όλα, χωρίς να λογαριάσουμε πως πολλοί άνθρωποι περνούν ολόκληρη τη ζωή τους χωρίς να έχουν βρει, χωρίς να έχουν πετύχει την εργασία που ουσιαστικά τους ταιριάζει. Με τέτοιους ευδαιμονιστικούς στόχους, σ' αυτή την ανισόρροπη εποχή, φυσικά, το μέγιστο άθλημα γίνεται: πολλά χρήματα με ελάχιστο κόπο.

Η εργασία φαίνεται πως είναι βασικό δυναμικό στοιχείο της ανθρώπινης ύπαρξης. Είναι, λοιπόν, ανάγκη της παρούσας στιγμής να αποκτήσει η εργασία, η κάθε εργασία, την πρότερη αίγλη της και να πάψει να αξιολογείται με κριτήριο το χρήμα που αποδίδει ως αμοιβή. Τούτο θα συμβεί αν την αντικρύσουμε ως βασικό συστατικό της ζωής, ως μια, έστω και έμμεση, αλλά με καρδιά, εισφορά στο γενικό καλό. Τότε ίσως αντιμετωπιστεί λυσιτελέστερα⁶ η διάλυση της σημερινής ζωής.

¹ ανυποληψία: έλλειψη εκτίμησης, άρα και σεβασμού.

² ευδαιμονισμός: η στάση ζωής που καλλιεργούν οι σύγχρονες καταναλωτικές κοινωνίες, σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος πρέπει να έχει ως κυρίαρχο στόχο την καλοπέραση.

³ «το επιτήδειον»: το αναγκαίο.

⁴ αρχή της ήσσοнос προσπάθειας: αρχή ή αξία σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος πρέπει να επιτυγχάνει ένα στόχο με τη μικρότερη δυνατή προσπάθεια.

⁵ άχθος: βάρος

⁶ λυσιτελής: αποτελεσματικός· λυσιτελέστερα (επίρρημα): πιο αποτελεσματικά.

Κώστας Τσιρόπουλος, Δοκίμια Ευθύνης (διασκευή)

Ερωτήσεις

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 100-110 λέξεις.

[25 μονάδες]

B.1. «Πρέπει να αντικρύσουμε την εργασία... ως μια, έστω και έμμεση, αλλά με καρδιά, εισφορά στο γενικό καλό».

Να αναπτύξετε το νόημα αυτής της περιόδου σε μία παράγραφο 80-90 λέξεων.

[10 μονάδες]

B.2.α. Ποια είναι τα δομικά μέρη της 5^{ης} παραγράφου;

β. Ποιοι είναι οι τρόποι ανάπτυξης της 4^{ης} παραγράφου;

[6 μονάδες]

B.3. Για το κείμενο που διαβάσατε, να γράψετε έναν τίτλο με σχόλιο και έναν από ουδέτερη οπτική γωνία.

[4 μονάδες]

B.4. Από το τελευταίο συνθετικό των παρακάτω λέξεων να γράψετε μία νέα σύνθετη λέξη:

- εμψύχωνε
- περιφρονούσε
- αναλάβει
- ενδιαφέροντος
- αξιολογείται

[5 μονάδες]

B.5. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα συνώνυμο:

- ευγενείς
- ερεθίζει
- όργανα
- συντείνει
- αναγκάζεται
- αίγλη

[6 μονάδες]

B.6. Να σχηματίσετε προτάσεις με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- επίμονη
- αξιολογείται
- κριτήριο
- έμμεση

[4 μονάδες]

Γ. Ως υπεύθυνος επαγγελματικού προσανατολισμού εκφωνείτε μια σύντομη ομιλία στους συμμαθητές σας στο πλαίσιο μιας ημερίδας για την επιλογή επαγγέλματος. Στην ομιλία σας να αναφερθείτε στους παράγοντες που περιορίζουν σήμερα τη δημιουργικότητα του εργαζομένου και την ικανοποίηση που αντλεί από την εργασία του. Ακόμη να συζητήσετε ποια μπορεί να είναι η συμβολή του εύστοχου επαγγελματικού προσανατολισμού στον περιορισμό των προβλημάτων αυτών.

[500 λέξεις, 40 μονάδες]

Ερωτήσεις

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 100-110 λέξεις.

[25 μονάδες]

B.1. «Πρέπει να αντικρύσουμε την εργασία... ως μια, έστω και έμμεση, αλλά με καρδιά, εισφορά στο γενικό καλό».

Να αναπτύξετε το νόημα αυτής της περιόδου σε μία παράγραφο 80-90 λέξεων.

[10 μονάδες]

B.2.α. Ποια είναι τα δομικά μέρη της 5^{ης} παραγράφου;

β. Ποιοι είναι οι τρόποι ανάπτυξης της 4^{ης} παραγράφου;

[6 μονάδες]

B.3. Για το κείμενο που διαβάσατε, να γράψετε έναν τίτλο με σχόλιο και έναν από ουδέτερη οπτική γωνία.

[4 μονάδες]

B.4. Από το τελευταίο συνθετικό των παρακάτω λέξεων να γράψετε μία νέα σύνθετη λέξη:

- εμπύχωνε
- περιφρονούσε
- αναλάβει
- ενδιαφέροντος
- αξιολογείται

[5 μονάδες]

B.5. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα συνώνυμο:

- ευγενείς
- ερεθίζει
- όργανα
- συντείνει
- αναγκάζεται
- αίγλη

[6 μονάδες]

B.6. Να σχηματίσετε προτάσεις με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

- επίμονη
- αξιολογείται
- κριτήριο
- έμμεση

[4 μονάδες]

Γ. Ως υπεύθυνος επαγγελματικού προσανατολισμού εκφωνείτε μια σύντομη ομιλία στους συμμαθητές σας στο πλαίσιο μιας ημερίδας για την επιλογή επαγγέλματος. Στην ομιλία σας να αναφερθείτε στους παράγοντες που περιορίζουν σήμερα τη δημιουργικότητα του εργαζομένου και την ικανοποίηση που αντλεί από την εργασία του. Ακόμη να συζητήσετε ποια μπορεί να είναι η συμβολή του εύστοχου επαγγελματικού προσανατολισμού στον περιορισμό των προβλημάτων αυτών.

[500 λέξεις, 40 μονάδες]